

K ü l ö n f é l é k.

Pályázat. Az erdőőri szakiskolák növendékeinek felvétele tárgyában a földmívelési ministerium folyó évi 29.900. szám alatt a következő pályázati hirdetést bocsátotta ki.

A királyhalmi, vadászerdei és lipótújvári m. kir. erdőőri szakiskolákba, melyeknek tanfolyama két évre terjed, a f. évi október havában kezdődő tanfolyamra, részint állami ellátás mellett, részint saját költségen, összesen 52 tanuló fog felvétetni.

A felvétetni kívánók igazoltatni tartoznak, hogy :

1. tizenkét éves korukat betöltötték, s illetőleg az intézetbe való belépésük napjáig betöltik és harminczöt évesnél nem korosabbak ;

2. ép, erős, egészséges, munkához és az időjárás viszonyosságaihoz szokott és edzett testalkattal, s különösen jó látó, halló és beszélő képességgel bírnak, mely kellékek igazolására kincstári erdészeti orvos, honvédorvos vagy vármegyei orvos bizonyítványa szükséges, megjegyztetvén, hogy minden az intézetbe felvett tanuló testi épsége és egészségi állapota az intézet orvosa által a jelentkezés alkalmával szigoruan felülvizsgálattatik, s az, kinek testi szervezete hiányos, vagy a ki valamely ragályos, avagy az intézeti foglalkozás mellett könnyen nem gyógyítható betegségben szenved, az intézetbe be nem fogadtatik ;

3. az elemi iskolákat elvégezték, illetve folyékonyan jól írni, jól olvasni s a közönséges négy számmivelet szerint jól számolni tudnak ;

4. erkölcsi magaviseletök jó ;

5. katonai kötelezettségben állnak-e, igenlő esetben kötelesek ebbeli igazoló könyveiket is bemutatni.

Bejelenteni tartoznak továbbá, hogy kérvényükre a válasz mely czim alatt, illetve mely vármegyébe, és mely posta-állomásra küldendő.

Tájékoztatásul megjegyeztetik, hogy azon tanulók, kik saját költségükre vétetnek fel, az ellátásért és az intézetben való tartózkodás idejére adott ruházatért évi 150 (egyszázötven) frtot félévi előleges részletekben fizetni, s ehhez képest a felveendő tanulók, esetleg azok szülei, gyámjai vagy munkaadói, kir. közjegyző előtt kiállított okmánynyal igazolni tartoznak, hogy az évi 150 forintnyi eltartási költséget a kitűzött időre pontosan befizetik.

Az államj eltartás mellett felvett tanulók, illetve azok szülői, gyámjai vagy munkaadói azon esetben, ha a tanuló az erdőöri szakiskolát a tanfolyam teljes bevégezése előtt önként elhagyja, vagy az intézeti szabályzat értelmében elbocsáttatik, a ráfordított költségeket, egy évre 150 forinttal számítva, az államnak megtéríteni kötelesek, s ugyanerre nézve, hogy ezt az illető szakiskola igazgatóságának felszólítása után legkésőbb hat hét alatt teljesítik, szintén közjegyző előtt kiállított okmányt tartoznak bemutatni.

Minden tanuló tartozik a szakiskolába való belépés alkalmával magával hozni: 6 inget, 6 lábravalót, 6 zsebkendőt, 10 pár kapezát vagy harisnyát, egy pár erdőjárásra alkalmas erős bagaria csizmát, és pedig valamennyit új állapotban.

A fennálló iskolai szabályzat értelmében figyelmeztetnek tehát azok, kik az erdőöri szakiskolába felvétetni óhajtanak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket, melyhez az állami ellátás mellett felvétetni óhajtóknál azok szegénységi állapotát igazoló hiteles községi bizonyítvány is mellékelendő, azok pedig, kik akár magán, akár állami erdészeti szolgálatban állanak, mindig előljáró tisztjük vagy hatóságuk útján, legkésőbb f. év július

hó végéig a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz adják be.

(I.) **Az elvetett makk megóvása egerek ellen.** Riley C. V. rovarok ellen ajánlja a következő szert. Őszsze kell keverni két rész finomított petroléumot — illetve azt, a melyet világításra használunk — egy rész tejjel valamely edényben 30° C. hőmérsék mellett. A keveréket szivattyuval, fecskendővel vagy habaróval addig kell keverni, míg tökéletes emulsió nem képződik. Ez akkor történt meg, ha a keverék krém állományúvá válik. Ezen crémet már most tetszés szerint fel lehet higitani vízzel s azzal a növényeket, minden kár nélkül meg lehet fecskendezni, ha mintegy 20-szor annyi vízzel higitattott fel.

Dr. Horváth Géza e folyadékot megpróbáltatta a farkasdi kísérleti szőlőtelepen almamaggal, a melyet ősszel vetettek el, s mig azelőtt az egerek mind elpusztították, vagy nagyon megrongálták a magot, most hozzá sem nyulnak.

Riley azt állítja, hogy az emulsió 2—3 akkora térfogatu vízzel higitva, a szőlő gyökereire semmiféle káros hatást nem gyakorol. Ez okból ily higitással a makkot bátran locsolhatjuk vele, vagy áztathatjuk benne.

Jó sikerrel alkalmazták ugyanott kukoriczmag megvédésére a kátrányos vizet. Elegendő a hordó fenekén maradó kátrány-salakra vizet önteni s azt néhány óráig rajta állva hagyni. Ebben is áztatni kell a magot vetés előtt, vagy vele jól meglocsolni.

Az esetleges kísérletek eredményéről tudósítást kérünk.

A cserfának két rovarrellenségéről. Az „E. L.” folyó évi márczius havi füzetének 257. lapján „Cynipsek tömeges megjelenése”-ről tétetik említés tölgyerdőkben.

Ezen cikk alatt leirtakhoz hasonlót tapasztaltam a lippai és álliosi kincstári, valamint a gróf Zselénszky keszinczi

erdejében mult évi augusztus, szeptember és október havában cserfákon, melyek leveleinek alsó lemeze, de gyakran egész felülete kisebb lencse nagyságu, félgömb alakú kinövésekkel volt ellepve.

A félgömbalaku dudorodások színe a képződés első idejében világossárga, később sötétbarnássárga volt, mely szín a félgömböcske csontanyagszerű belső magját borító szőrök által képeztetett.

E kis kinövések belső kemény részét felvágva, abban egy szürkésfehér álca vagy báb volt kivehető.

Mily nagy volt a leveleknek ezen gubacsképző rovar által való ellepése, megemlítem, hogy egyes elnyomott fiatalabb törzseken az összes levelek ily kinövésekkel borítottván, mintegy megfojtva tövön száradtak ki, az erőteljesebb törzsek pedig sinlódtek, a mi a leveleknek 2—3 héttel előbb való lehullásában jelentkezett.

A veszély legnagyobb volt a szélesebb utak vagy nyiladékok mellett lévő és dél, délkeletnek fekvő 10—40 éves ritkásan álló fákon, honnét azután valószínűleg egyes kifejlett rovarok továbbvándorlása folytán az a zártan álló fák koronáján is mutatkozott.

Egyes szélső fákon a levelek tömegesen ellepetvén, azok bársony vagy taplóból készülteknek látszottak s a nyél felé széleik behajlottak.

Lombhullás után azt hittem, hogy a baj megszűnt, de ez évi május hóban gondnokságom lippai részében ismét észleltem hasonló rovarok fellépését, ezek azonban nem a még fejletlen leveleken, hanem a virágokon, mogyoró nagyságu kinövéseket okoztak.

Ezen gömbök színe friss állapotban egészen megyszínű, sárgásveres erezzel az egyes rovar fészek körül, mert minden ily, a virágot körülövező gömb 20—30 álcának kelőhelyét

foglalja magában. A borító szőrök most sokkal hosszabbak mint a mult ősszel észlelt gubacsokéi s inkább gyapotszerűek.

Hogy a gubacsképző rovar meghatározható legyen, bátor vagyok mutatvány ágat mellékelni, megemlítvén még, hogy az említett rovarok fellépését kizárólagosan a cserfán észleltem.

Nemes Károly,

m. kir. erdész.

A beküldött mutatványágak dr. Horváth Géza urnak, az országos filoxera kísérleti állomás főnökének adattak át, a kitől a fennebbiekre a következő felvilágosítást nyertük :

„A közlemény első részében említett gubacsok leírásából kitünik, hogy azoknak előidézője nem valamely gubacsdarázs (Cynipida), hanem egy gubacslégy (Cecidomyda) volt, és pedig a *Cecidomyda circinans* Gir. Ez annál kevésbbé lehet kétséges, mert a vezetésem alatt álló orsz. kísérleti állomás 1887. június havában hivatalos uton ugyancsak Lippáról kapta ennek a légynek a gubacsait. A beküldő Gabnay Ferencz m. kir. erdész ur egyszersmind jelentette, hogy a gubacsok a lippai erdőgondnokság területén nagyobb megszakításokkal mintegy 2000 holdon az összes nyiladék és utszéli cserfák leveleit ellepték, úgy hogy azok messziről fehér virágnak látszottak.

A most beküldött gubacsokat nem a fennebb említett rovar idézte elő, hanem csakugyan egy gubacsdarázs, mely Paszlavszky József tanár ur szives meghatározása szerint a csak 1882. óta ismeretes *Chilaspis Löwri* Wachtl fajhoz tartozik, és melyet Magyarország területéről eddig még nem ismertünk.“

Dr. Horváth Géza.

(*Rgh.*) **Pajódok irtása petroliummal.** A mint az „Oest. Forst-Zeitung“ szerkesztőségével tudatják, Oroszországban ugy az erdei, mint gyümölcsfaültetvényekben és csemetekertekben sikerrel használják a pajódok pusztítására, a petroliumot.

Csak legujabban is a gr. Scheremetjeff-féle uradalomban,

egy 63 ha kiterjedésű erdeifenyő ültetvényt mentettek meg a pajódoktól, a petroleum alkalmazásával, míg egy másik 18.000 darab csemetéből álló ültetvény, melyet nem védelmeztek, teljesen tönkre ment a pajódok pusztítása következtében.

(Rgh.) **Szeszgyártás makkból.** Általánosan ismeretes lévén, hogy a makk több mint 20⁰/₀ keményítőt tartalmaz; újabban kísérletet tettek annak a szeszgyártásnál való hasznosítása érdekében. A héjától megfosztott makkot megőrölve, buzával és árpával arányos mennyiségben keverve, élesztő hozzáadásával erjesztették és az erjedt czefrét, az ismert magas nyomású eljárás mellett, gyors lepárlásnak vetvén alá, állítólag a közönséges gabona-pálinkánál sokkal izletesebb szeszt nyertek. „Schweizerische Zeitschrift f. d. Forstwesen“

(Rgh.) **A nedvesség befolyása a fák hosszúságára.** A „Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen“ folyó évi 2. füzetében Hildebrand R. azon kísérleteit teszi közzé, melyeket a különböző fanemek hosszúsági irányban való kiterjedésének tanulmányozása körül végzett. Kísérleteinek eredménye gyanánt a következő tapasztalati adatokat közli:

Legrövidebbek az összes fanemek akkor, midőn a víz teljesen kivonatik belőlük.

Vizfelvétel folytán a rostok irányában mutatkozó kiterjedés, a fanemek szerint, az összes hosszúnak 0.1—2.0 százalékát teszi ki.

Némely fanemek, ha a nedvesség felvétele következtében a rostok irányában kiterjedtek, az utólagos kiszáritás alatt nem rövidülnek meg annyira, mint voltak eredeti állapotban.

Kísérletei alapján a szerző, a mérőrudak és mérővesszők készítésére a dió, mahagoni és tölgyfákat teljesen alkalmatlannak tartja.

A folyó év őszén tartandó erdészeti államvizsgák tárgyában. A folyó év őszén erdészeti államvizsgát tenni szándékoznak

figyelmeztetnek, hogy a vizsgaletétel engedélyeért a fennálló államvizsga szabályzat értelmében beadandó folyamodványait a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szakbeli leirással felszerelve, legkésőbb folyó évi július hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez, Bedő Albert országos főerdőmesterhez (Budapest, földmivelésügyi ministerium) bérmentve küldjék be.

Az államvizsgák megkezdésének napja a fennebb említett szabályrendelet 2. §-a értelmében fog annak idejében közzétetni.

Az „**Erdészeti rendeletek tára**“ 1887. évi, vagyis VII., továbbá 1888-dik VIII. évfolyama az Orsz. Erd. Egyesület titkári hivatalánál (Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.) megrendelhető. Ára az egyesület tagjai részére, ugy az egyik mint a másik füzetnek, 30 kr, nem tagok részére pedig 60 kr.

Az „**Erdő-Ör**“ vagy „**Az erdészet alapvonalai kérdésekben és feleletekben**“ czimű munka ötödik kiadása megjelenvén, felkéretnek azon erdőhivatalok, erdőgondnokságok és szaktársak, kik az erdészeti műszaki segédszolgálatra készülő egyének részére ezen könyvet megszerezni kívánják, hogy annak postautánvétel útján leendő megküldése iránt az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalát mielőbb értesíteni sziveskedjenek. A folyó évi május hóban megjelent könyv ára példányonként 3 frt.

„**A tölgy és tenyésztése**“, továbbá az „**Erdészeti földméréstan**“ czimű pályanyertes munkák szintén kaphatók még.

Megrendelések, legcélszerűbben postautalvánnyal, az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához intézendők (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) Ára az elsőnek az egyesület tagjai részére 2 frt, nem tagok részére pedig 3 frt; a másodiknak pedig az egyesület tagjai részére 3 frt 50 kr, mások részére 5 frt.